

איסורי דרבנן של בשר בחלב - א

1. תלמוד בבלי מסכת חולין זז קה עמוד א

אמר מר עוקבא: أنا, להא מלהנא, חלא בר חמרא לגבי אבא, דאילו אבא - כי הוה אכיל בשרא האידנא לא הויה אכל גבינה עד למחר עד השותא, ואילו أنا - בתא סעודתא הויא דלא אכילנא, לסעודתא אחריתא - אכילנא.

2. טעם ודעות שמות יט

הפרש שבין סעודה לסעורודו) ולכוארה צ"ע למה לא המתין מר עוקבא
cabivo am yid shadarf le'asot ken, v'motch shams ha'regish be'utzmo sheinu r'aoi
leh'hachmir ul'atzemo ken azin boha afey madat chisiot lo'zachos yiter medrignoh
he'utzemiyah v'ain shom tzu'alah boha choso mah shezohiro lo'mesha al b'nei shi'amor
l'k'l achad d'rbar haravi .
9. zohoro k'l u'veik'r g'dol shaini l'kapron b'psi madrigam, sha' yo'sh'ir lo u'd
k'l, v'kodoshi ul'yon manhagim k'shuvim b'modrigotam, shuvu la b'umel v'c
v'vignuya. ולא כל הרוצה ליטול את השם יבו ווטל.

לה הדברים אשר תדבר אל בני ישראל (ר"ט, 1)
, פירוש "לא מהו ולא יותר", וצ"ע דח"ז שישנה משה דבריו הקב"ה
לא הביאו שהזהרו אל בני ישודאל שלא ישנו תפkim. ויהיו גורליים
ומלכת כהנים וגוי קדוש. ופשוטי העם אל יהרשו אל ה' לנוהג עצם
מדת חסידות יתרה על דרגות האמתות.

ומגדולי המוסר והוכיחו בנ' מדרבי הגמ' חולין (קה). אמר מר עוקבא
אנא להא מילחא בר חמרא לגבי אבא, דאילו אבא כי הוה אכיל
בישראל האידנא לא הוה אכיל גבינה עד למחר, ואילו אנא בהא סעודתא
הוא דלא אכילנא לסעודתא אחריתא אכילנא" ע"ב.(אני לגבי אבי בחומץ
לגבויין. שאבי המתין בגין כי"ד שעות ואני אני ממתין אלא

3. משלפות מסכת חולין זז קד עמוד ב

ור"ת מפרש וכן הלכת גדורות דאכל בשאר אסור לאכול גבינה היינו بلا נטילה וקינוי אבל בנטילה וקינוי שרי אכל
גבינה מותר לאכול בשאר אף بلا נטילה וקינוי ומר עוקבא דלא אכיל עד סעודתא אחריתה היינו بلا נטילה וקינוי
אי נמי מחמיר על עצמו חייה

4. משלפות מסכת חולין זז קה עמוד א

לסעודתא אחריתא אכילנא - לא בסעודתא שרגילין לעשה את שחרית ואחת ערבית אלא אפילו לא לאלטרם
סילק השולחן ובירך מותר דלא פלוג רבנן.

5. רמב"ם הלכות מאכלות אסורות פרק ט הלכה כה

מי שאכל בשר בתקלה בין בשר בהמה בין בשר עוף לא יכול אכליו הלב עד שייהי בינוין כדי גשיור סעה זה
אחרת והוא כמו שיש שעתות מפני הבשר של בין השינים שאיתו סר בקינוי.

6. רא"ש חולין חיה

פָּנִים מֵרְשַׁקְנֶה מֵלָגֵל מֵלָגֵל מֵלָגֵל כִּי
חֲמִילָה • גַּלְעָל מֵהַמִּזְבֵּחַ כִּי טָהָר מֵלָגֵל גַּלְעָל גַּלְעָל גַּלְעָל
וְלֹא גַּלְעָל טָהָר גַּלְעָל גַּלְעָל גַּלְעָל גַּלְעָל גַּלְעָל גַּלְעָל גַּלְעָל גַּלְעָל
חֲמִילָה גַּלְעָל גַּלְעָל גַּלְעָל גַּלְעָל גַּלְעָל גַּלְעָל גַּלְעָל גַּלְעָל גַּלְעָל
וְפָרָומְטָשָׂר גַּלְעָל גַּלְעָל גַּלְעָל גַּלְעָל גַּלְעָל גַּלְעָל גַּלְעָל גַּלְעָל
לְגַלְעָל מֵלָגֵל מֵלָגֵל מֵלָגֵל מֵלָגֵל מֵלָגֵל מֵלָגֵל מֵלָגֵל
מֵלָגֵל וְקַרְבָּן מֵלָגֵל מֵלָגֵל מֵלָגֵל מֵלָגֵל מֵלָגֵל מֵלָגֵל :

ג. שיעורי הרב ס' נט

/ עוד מבואר בחולון זהה / וזוואה ארל רימור אריך לושאיה רדי וויזיר היינדר קראט
שייכל גבינה, דאמר מר עוקבא "אנא בהא שעודתא לא אכילנא, לסעודתא אחירותא
אכילנא". ונחלהו הראשונים בפיווש הדבר. הרמב"ם בהל' מאכ"א (פ"ט ה"ב) כתוב
דכדי שיעור סעודת אחרית הום "כמו שיש שעות".⁴⁴ אבל התווע' שם (ד"ה לסעודתא)
כתבו שם סילק השלחן ובירך בהמ"ז מותר לאכול גבינה אפי' לאלאר ע"י קינוח
והזרחה ממשום ולא פלוג רבנן. וכן הביא הרומ"א (ס"י פט ס"א) בשם י"א.
בג

ונראה שהתוֹס' והרמְבָ'ם אוזי לשיטתה יחו גם בזה, שהתוֹס' סוברים דהוail והאיטור לאכול גבינה אחרבשר איןו אלא הركة בעלמא ואיסור על הגברא, מש"ה sag'i בהפסקה עפ"י דין בין הבשר והגבינה. אבל הרמְבָ'ם סובר שהאיור לאכול גבינה אחרבשר הוא מוחש שמא יבלעו זה מה זה ויהפכו להפצא דאייסורה, וממילא ציריך להמתין כמו שיש שעות כדישיטלק נצם הבשר מתוך פין.

ג. פתחי תשובה פטג

ט. ערך השולחן יורה דעתה סימנו פט סעיף ד

ודע שהחמתנה שיש שבועות הוא מסוף הסעודה של בשר עד תחילת הסעודה של חלב ואף אם בעת הנחלה הסעדיה לא יוכל חלב או שבוסון סעודת הבשר לא יוכל בשר מפני שבגמ' הקפידו מסעודה לסעודה ע"ש:

10. בדי השלוחן פט:

... (ז) שיזחה
שש שעות. (יג) מסוף אכילת הבשר עד שמתחילת לאכול הגבינה [ולא סני בהמתנה שׁ שעה מתחילה אכילה לתחלה אכילה]ammen במקורה שאכל בסוף סעודה בשירת מאכליים שאין גראה שאין צורך להמתין אלא משעת אכילת הבשר וכן רשיי להתחיל סעודה ולאכול שאר מאכליים דלאו חלב חיק ו' שעות מאכילה בשיד אע"פ שיש בדעתו לאכול גם מאכל חלב באוחה סעודה כל שיש בין אכילת הבשר להחלב ו' שעות, ועיין ריביאורים:

נו. מגן אבות למאירי עניין תשיעי

עוד נשאו ונתנו אתנו במה שהם נוהנים לאוכל
ובקיןנה אחר עופ, וANO מהמיריס' עד שיזחא שיש
שעות² או חמש כשיעור שבין סעודת לסעודה
כדיין האמור בכשור בראות³.

21. שות'ת יביע אומר חלק א - יי"ד סימן ז

(יג) וללא דמסתפינא הוה אמינה שאם חסר משש שעות לפחות מחצי שעה מותר אף לגודלים, שהרי כתוב הרמב"ס כמו שיש שעוט. וכ"ה בס' ארחות חיים ח"ב (עמוד שלה). ובכל בו (ס"י קו). ובזמינים הראשונים לא היה מורה שעוט מזמן, ובזהדאי שהיה מקלים באמדתא, ויזוע דכל תוך חצי שעה חשב טמוד, וככמ"ש רשב"ס פסחים (קו), אבל יותר מזה חשב כטופלג, ולכן ה"ג יש להקל בתוך חצי שעה הסמכה לשש שעוט. ובנ"ד לא שיק לומר כמ"ש בכתובות (קד) כל שייעורי חכמים בן הוא, שהרי לא נאך בגין אלא מסעודתא לסעודה, וכעכ"פ בברש עורך של הקל בזיה, וביחד כישיש צורך קצר, וש מקום להחלות בזיה בדברי המאירי ח"ל. והן אמרת כי הגנת ורדים בגן המלך (אות ק"ג) כתוב, דבעינן שיש שעוט בדיקון, כמו ארבעים סאה במקורה טהרה, שאם חסר קורתוט חיינו טובול וכו'. וכ"כ הפרח שושן (כלל א סי' א). ע"ש. אך אין דבריהם מוכרים. והמאירי בס' מגן אבותות (ס"י ט עמוד מז) כתוב: חמיש שעוט או שש שעוט. וע' בשורת משה האשע (חו"ד סי' יד וטו'). ע"ש. ומיהו למעשה יש להחמיר בזיה. וככמ"ש רבינו רוחם אותן כח דבעינן שייטה לכל היותר שיש שעוט. ע"ש. ומיהו המיקל בזיה בשעת הדחק יש לו על מה שישמן. הילן ע"ד כתובני. וזה יאיר עינינו בתורתו Amen.

Rabbi Forst p. 200-1 .13

50 See responsa Yabia Omer (vol. 1, Y.D. 4) who tries to find some basis for waiting five and one half hours. He concludes that where necessary one may follow this custom, but only after eating fowl. He bases his ruling on the fact that in earlier times people had no clocks and certainly approximated the six-hour period. Thus, he contends, an approximation is adequate. This argument is difficult to accept. While the case can be made that one who approximates that six hours have elapsed may eat dairy (see below), this cannot be compared to one who knows that only five and one half hours have passed.¹⁶ Others are quoted as having based their opinion on the language of Rambam 9:28, who writes "k' mo sheish shaos" ("about six hours"). This nuance of Rambam (and Rashba) has been previously noted by the Bircei Yosef (89:3), who interprets it in a different manner. In addition, our custom of waiting six hours is not based on Rambam since we follow the Ashkenazic tradition that halachically, one hour suffices. We wait six hours as a matter of custom accepted by previous generations. Thus, the question should be a matter of clarifying the custom. Thus, since there is no basis in Shulchan Aruch and its commentaries for eating dairy in less than six hours, we must assume that the accepted custom was to wait a full six hours, any nuance in the wording of the Rambam should be irrelevant.

ג. דרכי תשובה פט�

5. גלון מהדרש' א שם

ר' טפסדור לנטורה ואך
שבורף לא בין טרייה
צחים לסתות ערבית ב'א
ד' שעת יה טוסט, פרה:

16. מסורה ח' ח עם עז-ענ

/ ז) והשיטה הרביעית של ג' שעות הניד לי הגרם"ה שליט"א שזה נמצא בשיטת מזמור לדוד, שהק', שהחובן של ר' שעה מדריך רק ביום שיש בו או

של י"ב שעות, אבל בחורף בהרכבה מדיניות יש אוור היום ורק ל"ט שעות, וכן הוא ככלל, שהוא מקומו של מר עוקבא, וא"כ למשל כשהיו מתחילה בשעה שביע בכקר, ואכל מר עוקבא סעודת הראושונה בשעה אחת אהה"צ, שהיה שעה ששית ביום, אז מתי אכל את הסעודה השנו'. מסתמכו בשעה ארבע, שהלא באתחה שעה היה כבר לילה, וציריך הוא לאכול סעודותן קיום הלילו, ובברבי הגם, יומה הנ"ל. וכיון שלא חילק מר עוקבא בין יום לבין ליום של חורף, נמצא שבוי אכל לפחות פעמיים לאחר ג' שעות, ומה דאי' שמורת לאכול חוץ לאחר ג' שעות. וזה המקור להמנוג של ג' שעות. ובאמת עיי' בנ"כ שם (בסי' פ"ט) שכבר עמדו על בעין זה. למשל, בגלין מהרש"א שם הזכיר לדברי הפר"ח, וז"ל, ר"ל מסעודה לטסודה, ואף שבחורף אין בין סעודות צהרים לסעודה ערבית כ"א ד' שעות, וזה מוסכם. וככדי אפרים כתב, ז"ל, שלulos משערין לפיה הזמן, ולעלום ציריך להמתין ובכע הימים. ובקין שהוים ארוך, ימחין הרכה, ובחורף ימתן מעט, ע"ש. ובאמת לא נגנו כן. רק ממתניתן שיש שעות דהינו חלק רב מהmeal'ע, בין בקין בין כהן כהורף. וכמ考点 שיש מיתוש חולין יש לסמו על הפר"ח. וראוין מהנו'ל שלכח"פ יש שיטות הסובייטים שלאו בכל זמן בעין ר' שעות מפני החלוק שבין הקין לחורף. וכמו כן כבר הביא הבדי השלוחן דברי החוי אדם שממתניתן רק אייה שעות.

17. חכמת אדם מג

... והמנוג הפשט במדינות אלו

להמתין שיש שעונת כדעת הבית יוסף ועוד אנו נהוגין להחמיר שאפילו אם אכל גבינה קשה דהינו שהוא מתולעת או ישינה ששה חדשים (ט"ז ס"ק י') אין אוכלי אחריה אפילו חבשיל שלבשר וכן אם אכל אפילו חבשיל שלבשר אין אוכלי אחריה מאכל של חלב אלא בהמתנתה שיש שעות ולאחר ברכת המזון והמקיל בזה עובד ממש בל תטוש תורה אמר

איסורי דרבנן של בשר בחלב - ב

רש"י מסכת חולין דף קה עמוד א

אסור לאכול גבינה - משום דבר מוציאה שומן והוא נדבק בפה ומאירך בטעמו.

רמב"ט הלכות מאכלות אסורות פרק ט הלכה כח

מי שאכל בשר בתחילת בין בשר בין עוף לא יאכל אחריו חלב עד שייהה בינו בין כדי ג' שיעור סעודת אחרית והוא כמו שיש שעוטות מן פנוי הבשר של בין השינים שאינו סר בקינוח.

טור יורה דעת סימן פט

| אכל בשר לא שנא בהמה היה ווער לא יאכל גבינה אחריו עד שייהה כשייעור שמאמן סעודת הבוקר עד סעודת הערב שהוא ו' שעוטות ואפי אם שהה כשייעור אם יש בשר בין השינים צריך להשירו ובתוך הזמן איפילו אין בשר בין השינים אסור לפי שהבשר מוציאה שומן ומושך טעם עד זמן ארוך ולפי זה הטעם אם לא אכלו אלא שליטסו בתינוק א'ץ להמתין דכיוון שלא אכלו אינו מוציא טעם והרמב"ט נתן טעם לשחיה משום בשר שבין השינים ולפי דבריו לאחר שהה כשייעור מותר איפילו נשאר בשר בין השינים והלוועת לתרמיטין צריך להמתין וטוב לאחיז בחומריב'

(ט) הטעמים

פתחי תשובה ט' ס' ג

... רב) שיש שנותן פנץ' אין מקובל ז"ע לך פס תשנות מנטנית . ועיין כו"פ ופמ"ג זונכטטן לודט פאנטיכו נלעטן כלנא"ג לדוחים פמוניט ע"ז וכן פמאניג . [ופ"ג]
טנטנות מ"ט פיטטן ע"ג לאוונטן צונטס מיטוי קלאג לאפנטטו קפיטן פוגה ניך קומא קומן ג"ז
לאפנטו קומן קאלטן נאך יונקל פאנטס ותעלן צאנצ'ן זילען צילטט"ז יונקל ווילומן ג"ז :

שור' תיבוע אומר חלק א - י"ד סימנו ז

(ג) ומהרו בקיטנים יש מקום לומר שאפשר להקל, כי חנה יודע מה שנהלכו הפטוקים באיסור דרבנן אי שרי למספי ליה בידים. וכמ"ש מרן הרב או"ח (ס"ש מג) זו'ל ולענין איסורין דרבנן, כתוב הר"ן בימיא (ר"פ יוחכ"פ), שככל שהוא לצורך התינוק, אף על פי שהגע לו חינוך, מאכילים אותו איסורין דרבנן אפי' בידים. וכ"כ הרשב"א. ומיהו כתוב בתשובה, שלא אמר כן אלא להלכה, אבל לא למעשה. והרמב"ט (סוף המ"א) כ', דלהאכלו בידים אסור אפי' דברים שאיסורן מד"ס. וכן אסור להרגilio בחולול שבת ומועד אפי' בדברים שאין משום שבתות. ע"כ. וכ"פ מרן בש"ע שם כדברי הרמב"ט לאסור. וכ"כ חריטוב"א (יבמות קיד:) בשם מר"ס. וע"ע במאירי שם. ועכ"פ לא יצא הדבר מידי מחלקות, וכמה אחרים סמכו להקל להביא ספר בשבת ע"י קטן שלא הגע לחינוך, דרך ברמלית, עפ"ד הרשב"א והר"ן. וע' בתפארת ישראל (בفتיחה לעירובין), ובשות ומשיב תלמידה (ח"א סי' קי). וא"כ בנ"ד הוואיל וגונף הדיבור שני במחלקות, ודעת כמה גאוני עולם להתייר ע"י קינוח והדרכה, הלא חס: הגאון, ובה"ג, ור"ת, וחוז"ה, והרא"ה, ותיר"א ממץ, וראב"ה, וא"ז, וכ' הרמ"א בבחגה (ס"י פח ס"א), שכן המנהג פשוט במדיניות להקל לאכול גבינה אחר שחיהת שעה אחת מאכלת בשר. ע"ש. ולמספי בידים איסור דרבנן ג"כ יש פוסקים שמקילים, הר"ל כעינו ספק ספיקא ואזלינו לקולא, וע' בב"י (ס"י שמג) הנ"ל, שלד' הטור והחמק"י הא דאסור למספי בידים איסורא דאוריתא לתינוק, אינו אלא מדרבנן. וע' נודע ביהודה תנינא (ס"י א). וחוזן עובדייה (ס"ס מג).



(ד) והנה מכבר אמרותי להסביר מחלוקת הפסוקים בזוה, اي שרי למיספי בידים איסור דרבנן, עפמ"ש המפרשים דاع"ג ואיסורה דאוריתיתא חשיב איסור חפצא, וכמ"ש רשי' כרויות (ז"ד) ד"ה איסור רמייה, מ"מ איסור דרבנן חשיב איסור גברא ולאו איסור חפצא. וכמ"ש בשו"ת תורת חסד (ס"י לא אות ה). ובזה מובן מ"ש בחר"מ (ס"י רלד ס"ב), המוכר בשר בהמה ונודע שהיתה טריפה, מה שאכלו אכלו ויחזר להם את הדמים. אבל המוכר לחבירו דברים שאיסורים מדברי סופרים אם אכלם און המוכר מחייב לו כלום. והסביר הנתיות (שם) משום דברי איסורי תורהafi אכלם בשוגג צריך כפירה ותשובה להגנו מן היסוריין, ולא חשיבאה הנאה, אבל באיסור דרבנן א"כ כפירה והרי הוא כאוכל כשרה. ע"ש. ולפי האמור ה"ט נמי משום דאייסור דאוריתיתא הי איסור חפצא, מש"ה גם האכלו בשוגג צריך כפירה, ואין אכילתנו חשובה אכילה. אבל איסור דרבנן הי איסור גברא, וכל שאכלו בשוגג לא קעביד איסורה ומ"ה הי כאוכל כשרה. ושוב מצאתי שכן כתבו בשו"ת בית שערים (חאו"ח סי' קיב) ד"ה ואmens, ובשור"ת אבנ"ץ זדק (חאו"ח ס"ס מה), ובשור"ת מנחת אלעזר ח"א (ס"י ה), לבאר כן בדברי הנתיות. ע"ש. ולפ"ז איכא למיור דבאה קמיילני הרמב"ס וחושב"א בדין למיספי ליה בידים, דרמבע"ס אף איסור דרבנן הי איסור חפצא, ומ"ה איסור למיספי לתינוק בידים, כיון שהחפץ אסור, ודמי לאיסורה דאוריתיתא, אבל הרשב"א ס"ל כדבי האחרונים הנ"ל, דאייסור דרבנן הי איסור גברא, ומ"ה הויאל והתינוק אינו בר חיוואה מותר למיספי ליה בידים. וא"כ ייל דבנ"ז הויאל ובשר או גבינה כל אחד מהם בפני עצמו הי יותר, מותר לתות לתינוק לכ"ע, דבוחמי ליכא איסור לא מצד החפץ ולא מצד נברא.+/ההערה זלה לנו מהAMILIAIM/ ויש להחות פ"מ"ש בס' קהילת יעקב אלגואי (מע' מופלא הסמך לאיש דעת"ז ע"ב), דבנדרים וניריות מותר למיספי לקטן בידים. ע"ש. וע' בשו"ת חותם סופר (חאו"ח סי' פג) בד"ה ומ"ש עוד שם, שג"כ כ' דבנדר שיש הימר לאיסורו מותר למיספי לקטן בידים. ע"ש. וע' בשו"ת שארית יהודה (ס"י עה), ודז"ק כי קתרתני. עד כאן והוספה מהAMILIAIM/. והנה כי"ב ראייתי להפרי חדש א"ח (ס"י תרידא סוף סק"א) שהביא קושית הר"ן (ר"פ יוחכ"פ) אליבא דהרבנן ס"ס ד"ל שכלה העניינים דיווחכ"פ אסורים מן התורה, א"כ אמא תנייא (יומא עה) התינוקות מותרים בכלון, והיכי שרי, והכתיב לא תאכלם, ודרשין (ביבמות קיד) לא תאכלם להזחי גודלים על הקטנים. ותירץ הפר"ת, שלא נאסר אלא דבר שאיסרו מוגפו, אבל כאן שהמאכל מותר אלא שהשעה איסורתו התינו חכמים כיון דרביתיהם בחמי, והכתבו מטרו להם. וכיו"ב כ' התוס' (חולין ה) דהא דאמריו השთא בהמתן של צדיקים אין הקב"ה מביא תקללה על ידם, צדיקים עצמים לא כ"ש, הינו במאכל שאסור מצד עצמו, משא"כ כשהמאכל מותר והשעה אסורה, כהרייא דר"ה (כלא) בסיס תבשילא דבבלאי ביוםא צומה רבה דמערבא. ע"כ. והגאון נחל איתן (פ"א משביתת עשר) כ' לטיען ד' הפר"ח ממ"ש הרמ"א בתגה (ס"י תעא) שמותר להאכיל מצה בע"פ לתינוקות שאינם מבינים בסיפור יציאת מצרים, והוא קי"ל בס"י שם"ג שא"כ איסור דרבנן אסור להאכיל בידים, א"ז דשאנו התם שהשעה אסורה אבל המאכל מותר. וסימן, ומיהו גם הר"ן לא אסר אלא במדוי דאוריתיתא, אבל בדרבנן מודה שלא אסור למיספי בידים היכא שהמאכל מותר ורק השעה איסורתו. ע"ש. וכ"כ בס' גרען של אברחים (מערכת אות כ, דף ט ע"א). וכ"כ הגאון רב"פ בס' בריך טעם (שער הכלול דין בדנ"ב ע"ד). ובשור"ת בית יצחק שמילקיס (חאו"ח סי' צד אות ב) בד"ה וכן. וע"ע בשו"ת דברי יוחזקל ברשטיין (ס"י טו אוותיות יח יט). ובשור"ת שמחת יהודה אליעזר (חאו"ח סי' ג). ובמש"כ בס"ד בשו"ת יביע אומר ח"ד (ס"י יב אות טו). ע"ש. ושוב בינוותי שיש לומר בנו"ז דלא חשיב כל כך כדי מאכל היותר ורק השעה איסורתו, שהויאל ואכילת מאכל חלב אחר בשר אסורה מטעם הבשר שבין השינויים, וכמ"ש הרמב"ס (בسف"ט מה' מ"א), או מטעם שהבשר מוציא שמן ונדק בפה ומאריך בטעמו כל שעotta, וכמ"ש רשי' (חולין קה), נמצא שבחשה שאכל מאכל החלב אחר הבשר, יש כאן איסור תערובת של בשר בחלב מדרבן. וכן מצאתי בשו"ת זכר יהוסף (חאו"ח ס"ס קצ) שהעיר כן. ע"ש. וז"ק.+

A baby or child:

The rules of waiting six hours regarding children depends upon the following age groups:

An infant:

One need not wait six hours when feeding a baby approximately three years or younger. A child of this age is too frail to delay his milk drinking.⁴¹ One may even feed him dairy immediately after meat if this is beneficial to the child.⁴²

Rabbi Forst p. 199

An older child:

A child above the approximate age of six should wait six hours after eating meat. Nevertheless, if the child requires milk, thirsts for milk or insists upon eating a dairy product, he may do so if he is younger than